

Dijagram dijaloga arhitekture, literature i muzike uspostavljen je u grafičkom preklisu—dijalogu autorâ, kroz proces stvaranja, odnosno izvedbu više zajedničkih projekata, u vremenu trajanja i poslije.

AUTORI: Stanislav Habjan*, Bernarda Lukač i Ivana Tutek**

* Stihovi iz pjesničkih zbirk Košulja na cvjetove i pjesme na struju i Pjesma mladom umjetniku (Petikat, 2020., 2023.).

** *Imagine mmxx_cir.co.lo _dijagrami* na transparentnim pločama od pleksiglasa prikazuju apstraktni kolaž vremen-skog procesa arhitektonskog projekta i njegove realizacije (mjesto, vrijeme, preklapanja, posvete, emocije, meditacije, senzacije...).

Koncept je to spajanja i superponiranja: stvarnog i imaginarnog vremena, apstraktnog i realnog prostora, unutrašnjega i vanjskoga (statičnoga i onog u pokretu), projekta i emocija prisutnih u procesu stvaranja, slika, zvukova i muzike u pozadini (poezija, ritmovi, šumovi, refleksije svjetla i sjene, koji ulaze u prostor dijagrama).

A diagram of dialogue between architecture, literature and music is established in the superimposed graphic layout—a dialogue between the authors during the process of creation, i.e. the performance of multiple collaborative projects, both during their execution and afterwards.

Authors: Stanislav Habjan*, Bernarda Lukač and Ivana Tutek**

* Verses from poetry books *Košulja na cvjetove i pjesme na struju* and *Pjesma mladom umjetniku* (Petikat, 2020, 2023).

** *Imagine mmxx_cir.co.lo _diagrams* on transparent plexiglass panels show an abstract collage of the temporal process of the architectural project and its realization (place, time, overlaps, dedications, emotions, meditations, sensations...).

It is a concept of merging and superimposing: of real and imaginary time, of abstract and real space, of the internal and the external (both static and in motion), of the project and emotions present in the creation process, images, sounds, and music in the background (poetry, rhythms, noises, reflections of light and shadows that enter the space of the diagram).

o kakvo to čudo nastane

pa Mjesec u podne osvane
usred dana stane sve

o ljudi kad i vi bi stali

san kad sa zbiljom se sastane

pa pjesmu ovu pročitali

i vi bi to svi isto znali

LJUBAV JE TU DA SE HVALI

čudo kad vjeru iskuje

a zbilju san oblikuje

putnik tad s ružom doputuje
usred dana stane sve

postoji na nebu taj čuvar

životu kad skrije se čar

odozgor zasvijetli mehaničar
ružu nam nosi na dar

hvala ti brate veliki

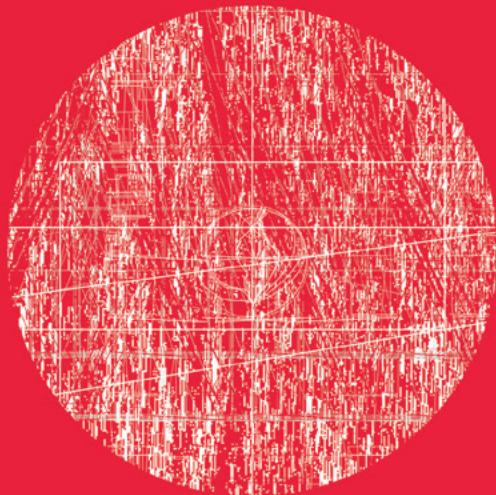
koji usred se dana pali

hvala ti brate nebeski

LJUBAV JE TU DA SE HVALI

Ja znam da ti znaš da ja postojim.

I znam da me čuvaš dok se tu njišem.

Ali ja te se ipak мало i bojim.

DNEVNI MJESEC ^
/Stanislav Habjan/

IMAGINE MMXX _le sacre du printemps >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

Jel čuješ da malo prebrzo dišem?

^ JA ZNAM DA TI ZNAŠ DA JA POSTOJIM
/Stanislav Habjan/

DNEVNI MJESEC ^
/Stanislav Habjan/

IMAGINE MMXX _le sacre du printemps >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

Ja znam da ti znaš da ja postojim.

I znam da me čuvaš dok se tu njišem.

Ali ja te se ipak мало i bojim.

Jel čuješ da malo prebrzo dišem?

^ JA ZNAM DA TI ZNAŠ DA JA POSTOJIM
/Stanislav Habjan/

life is a rehearsal it's a full-time job
it's a non-stop tryin' to sound better than Bob

life is a rehearsal you're sharing your idea
you want to get some money out of something funny

life is a rehearsal rehearsal is life
first you get married then you lose your wife

life is a rehearsal it's a never-ending story
even when you're dead n gone you're searching for glory

and you know precisely you could've made things better
and you get up out of dust to write us a letter

let's have a rehearsal you're sayin' again

I wrote some great lyrics let's make it up, men

life is a rehearsal kind of constant tryin'
to say what you need to without too much lyin'

you wanna be honest as much as you can
but you can be killed too by your own fan

do you miss now, John singing Twist and Shout
do you know now, John what was all about

life is a rehearsal for something beyond
but do not pay attention, boy watch that lovely blonde

LIFE IS A REHEARSAL ^
/Stanislav Habjan/

IMAGINE MMXX _beskrajno je more >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

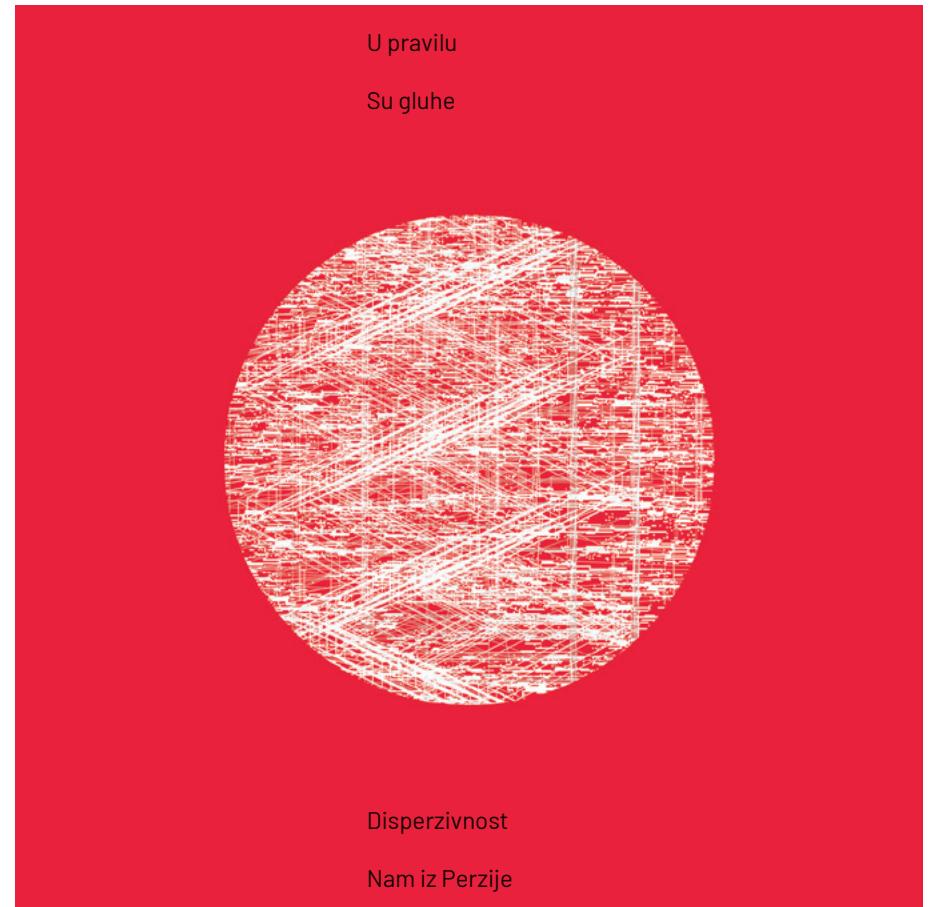
Najviše grane
Na stablu svijeta
Zlatne su
Ili suhe

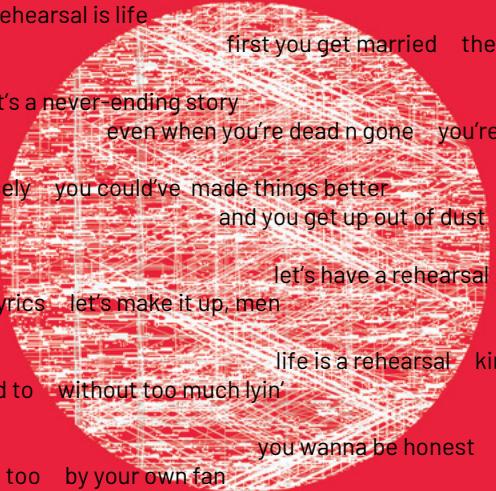
Bijele mačke
S plavim očima
U pravilu
Su gluhe

Disperzivnost

Homogenost
S Marsa

Ni budućnost
Se ne ponavlja
Osim
Kao farsa

life is a rehearsal it's a full-time job
it's a non-stop tryin' to sound better than Bob

life is a rehearsal you're sharing your idea
you want to get some money out of something funny

life is a rehearsal rehearsal is life
first you get married then you lose your wife

life is a rehearsal it's a never-ending story
even when you're dead n gone you're searching for glory

and you know precisely you could've made things better
and you get up out of dust to write us a letter

let's have a rehearsal you're sayin' again
I wrote some great lyrics let's make it up, men

life is a rehearsal kind of constant tryin'
to say what you need to without too much lyin'

you wanna be honest as much as you can
but you can be killed too by your own fan

do you miss now, John singing Twist and Shout
do you know now, John what was all about

life is a rehearsal for something beyond
but do not pay attention, boy watch that lovely blonde

LIFE IS A REHEARSAL ^
/Stanislav Habjan/

IMAGINE MMXX _beskrajno je more >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

Najviše grane
Na stablu svijeta
Zlatne su
Ili suhe

Bijele mačke
S plavim očima
U pravilu
Su gluhe

Disperzivnost
Nam iz Perzije
Homogenost
S Marsa

Ni budućnost
Se ne ponavlja
Osim
Kao farsa

^ STAROSLAVENSKA
/Stanislav Habjan/

ovo je priča iz tvog života
 događa ti se sutra
 ustaneš rano i staneš na cestu
 sjena ti duga od jutra

 i prvi auto koji ti stane
 nudi ti novu priliku
 upadaj, dečko, kaže ti ona
 imamo đir u Šibeniku

 rekla je mi, pazi, rekla je mi
 ne ide ti to iz glave
 možda se znate iz prošlog života
 možda ste pasli krave

 prozor je spušten, kosa joj leti
 mirišeš novo doba
 zapali slobodno, kaže ti ona,
 baš slušam novog Boba

 i dok je gledaš, krišom i kradom
 nešto se u tebi budi
 zbog ove odmah, to ti je jasno
 postaješ netko drugi

 zbog tebe postajem netko drugi
 režem si nokte redovito
 sliku svog lika, lokalnog frika
 pamtim samo maglovito

 zbog tebe postajem netko drugi
 izlazim iz izolacije
 zbog tebe skidam sve tetovaže
 za projekt ti skupljam donacije

 zbog tebe postajem netko drugi
 mijenjam sve legitimacije
 da te osvojim, ako to želiš
 napisat ču novu
 himnu Dalmacije

ZBOG TEBE POSTAJEM NETKO DRUGI ^
 /Stanislav Habjan/

IMAGINE MMXX _she 2 >
 /Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

Ovako bih rekao,
 da me netko pita
 kako stvari stoje:

Kad govori čovjek,
 on koristi riječi.
 Kao oblike, zvukove i boje.

Kad čovjek piše,
 on nekome piše.

On misli u dvoje.

A kad pjeva čovjek,
 on daruje sebe.
 I sve svoje.

^ KAD ČOVJEK GOVORI (pour Jean de Breyne)
 /Stanislav Habjan/

ovo je priča iz tvog života

događa ti se sutra

ustaneš rano i staneš na cestu

sjena ti duga od jutra

i prvi auto koji ti stane

nudi ti novu priliku

upadaj, dečko, kaže ti ona

imamo đir u Šibeniku

rekla je mi, pazi, rekla je mi

ne ide ti to iz glave

možda se znate iz prošlog života

možda ste pasli krave

prozor je spušten, kosa joj leti

mirisesh novo doba

zapali slobodno, kaže ti ona,

baš slušam novog Boba

i dok je gledaš, krišom i kradom

nešto se u tebi budi

zbog ove odmah, to ti je jasno

postaješ netko drugi

zbog tebe postajem netko drugi

režem si nokte redovito

sliku svog lika, lokalnog frika

pamtim samo maglovito

zbog tebe postajem netko drugi

izlazim iz izolacije

zbog tebe skidam sve tetovaže

za projekt ti skupljam donacije

zbog tebe postajem netko drugi

mijenjam sve legitimacije

da te osvojim, ako to želiš

napisat ču novu

himnu Dalmacije

ZBOG TEBE POSTAJEM NETKO DRUGI ^
/Stanislav Habjan/

IMAGINE MMXX _she 2 >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

Ovako bih rekao,

da me netko pita

kako stvari stoje:

Kad govori čovjek,

on koristi riječi.

Kao oblike, zvukove i boje.

Kad čovjek piše,

on nekome piše.

On misli u dvoje.

A kad pjeva čovjek,

on daruje sebe.

I sve svoje.

^ KAD ČOVJEK GOVORI (pour Jean de Breyne)
/Stanislav Habjan/

Ti si
rijetka
ptica.

Ali ja
sam
rijetka
ptica.

Glineni
pijetao!

A pjeva.
Kako?

U osnovi
sam
polupas.

Ali, i kad
glumim
cijelog -
da bih te
prošetao
- ide mi
to lako.

A forizam.
B forizam.
Što sam ja,
na kraju?

To je zbilja
manje važno,
ako sam te,
ptico,
tako.

skinut ću si godine, cipele i čarape na svih sedam jezika, na šest strana kocke
i krenut ću polako po toplinskoj cijevi verzalom u bloku pisat će isto
koja se dirljivo pod tabanom ugiba da BACANJE KOCKE NE UKIDA SLUČAJ
dok pravilno vijuga nad prašumom čičaka i što god se okrene i kako god bacim
i osjetit ću opet one iste trnce život će se nastaviti podjednako čisto
kao kad sam prvi put raširlo ruke svakog jutra nosim pismo ispred mene trči pas
hvatajući odjednom i sjever i balans bacit ću kocku danas
prije nego učinim to o čemu pišem UN COLPO DI DADI NON ABOLIRA' MAI IL CASO
bacit ću kocku danas VRH KOSTEK NIGDY NEZNÍČI NÁHODU
možda si napokon iščetkam tuxedo EIN WÜRFEL WURF BRINGT NIC ZU FALL ZUFALL
možda si pravilno iščetkam i zube UN COUP DE DES JAMAIS N'ABOLIRA LE HASARD
obrisat ću naočale onom finom krpicom A THROW OF THE DICE WILL NEVER ABOLISH CHANCE
i svijet će mi odmah izgledati mladi mogao bih tu i stati ionako ne znam dalje
i prije nego osvijestim otvorit ću frižider al ugodno je i previše nimalo unaprijed znati
i ugledati ananas u rukama tek osjetiti kako drvo miriše
bacit ću kocku danas kao pjesma sama diše kao cesta poslije kiše
bacit ću kocku danas kao tijelo koje voliš uzbuditi još i više
bacit ću kocku danas

skinut ću si godine, cipele i čarape na svih sedam jezika, na šest strana kocke
i krenut ću polako po toplinskoj cijevi verzalom u bloku pisat će isto
koja se dirljivo pod tabanom ugiba da BACANJE KOCKE NE UKIDA SLUČAJ
dok pravilno vijuga nad prašumom čičaka i što god se okrene i kako god bacim
i osjetit ću opet one iste trnce život će se nastaviti podjednako čisto
kao kad sam prvi put raširlo ruke svakog jutra nosim pismo ispred mene trči pas
hvatajući odjednom i sjever i balans bacit ću kocku danas
prije nego učinim to o čemu pišem UN COLPO DI DADI NON ABOLIRA' MAI IL CASO
bacit ću kocku danas VRH KOSTEK NIGDY NEZNÍČI NÁHODU
možda si napokon iščetkam tuxedo EIN WÜRFELWURF BRINGT NIE ZU FALL ZUFALL
možda si pravilno iščetkam i zube UN COUP DE DES JAMAIS N'ABOLIRA LE HASARD
obrisat ću naočale onom finom krpicom A THROW OF THE DICE WILL NEVER ABOLISH CHANCE
i svijet će mi odmah izgledati mladi mogao bih tu i stati ionako ne znam dalje
i prije nego osvijestim otvorit ću frižider u rukama tek osjetiti kako drvo miriše
i ugledati ananas kako pjesma sama diše kao cesta poslije kiše
bacit ću kocku danas kao tijelo koje voliš uzbuditi još i više
bacit ću kocku danas bacit ću kocku danas

skinut ću si godine, cipele i čarape
 na svih sedam jezika, na šest strana kocke
 i krenut ću polako po toplinskoj cijevi
 verzalom u bloku pisat će isto
 koja se dirljivo pod tabanom ugiba
 da BACANJE KOCKE NE UKIDA SLUČAJ
 dok pravilno vijuga nad prašumom čičaka
 i što god se okrene i kako god bacim
 i osjetit ću opet one iste trnce
 život će se nastaviti podjednako čisto
 kao kad sam prvi put raširio ruke
 svakog jutra nosim pismo ispred mene trči pas
 hvatajući odjednom i sjever i balans
 bacit ću kocku danas
 UN COLPO DI DADI NON ABOLIRA' MAI IL CASO
 VRH KOSTEK NIGDY NEZNÍČI NÁHODU
 EIN WÜRFELWURF BRINGT NIE ZU FALL ZUFALL
 UN COUP DE DES JAMAIS N'ABOLIRA LE HASARD
 A THROW OF THE DICE WILL NEVER ABOLISH CHANCE
 možda si napokon iščetkam tuxedo
 mogao bih tu i stati ionako ne znam dalje
 možda si pravilno iščetkam i zube
 al ugodno je i previše nimalo unaprijed znati
 obrisat ću naočale onom finom krpicom
 u rukama tek osjetiti kako drvo miriše
 i svijet će mi odmah izgledati mladi
 kako pjesma sama diše kao cesta poslije kiše
 i prije nego osvijestim otvorit ću frižider
 kao tijelo koje voliš uzbuditi još i više
 i ugledati ananas
 bacit ću kocku danas
 bacit ću kocku danas

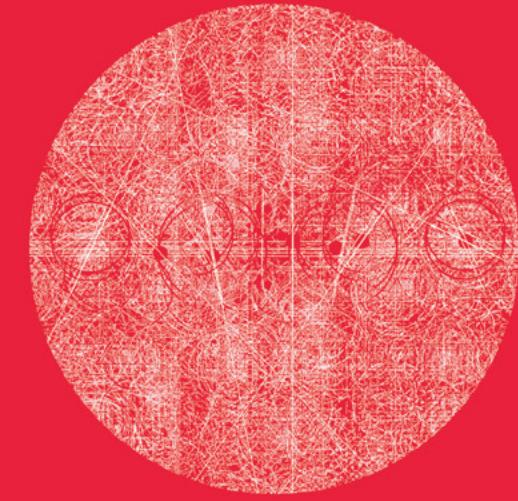
krugovi, drugovi krugovi koje svi činimo
 moji dragi život taj ima kraj i početak
 časak to je o kada bi moj dar svaki dan ovaj san dijelimo
 čovjek sam, prolazan ovaj let moj kroz osunčan dan ne bi to bio dan zaludan
 mi smo jedno ti si dijete, mali znamen netko prepoznao bar
 kao val skupa se širimo ovog mora
 sada gle, zašto ne, krugove kako lijepi činimo a ja kamen kojeg si bacilo
 ako je tako i neka ih što više bude samo jednom s ovog svijeta idemo
 koga smeta nek polude
 krugovi, drugovi krugovi koje svi činimo
 moji dragi život taj ima kraj i početak
 gledam gore tamo netko vidi mene i zna da će skoro mu doći
 mala sam, dolje sam a gore je beskrajna noć piše moje uspomene

ja ti nisam Car kak neki
 a najmanše sam kakti Neron

komandiram jedva sobom
 više sam ko Gol Skot Heron

ja od tebe svi si vužgam
 na tvoje se srce palim

treba zgasit - se rasplačem!
 s tim se onda i pofalim

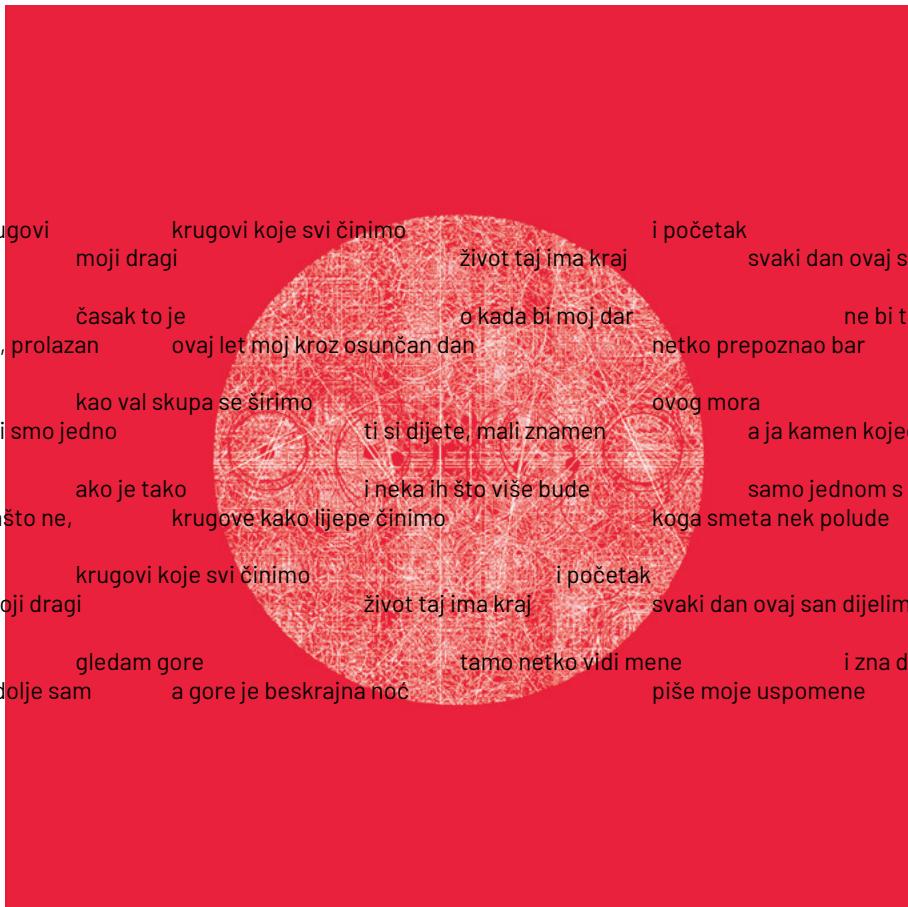
samo gle - ja tak sve zmišljam
 i živine i mrliće

nema se tu kaj zamerit
 se baš nikog to ne tiče

ja sem tu kak sam svoj cirkus
 imperator šatoraš

pojdi zmenom dete zjutri
 u daleki onaj šaš

^ POJDI ZMENOM DETE ZJUTRI
 /Stanislav Habjan/

KRUGOVI ^
/Stanislav Habjan/

cir•co•lo 2023 >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

ja ti nisam Car kak neki
a najmanše sam kakti Neron

komandiram jedva sobom
više sam ko Gol Skot Heron

ja od tebe svt si vužgam
na tvoje se srce palim

treba zgasit - se rasplačem!
s tim se onda i pofalim

samo gle - ja tak sve zmišljam
i živine i mrliće

nema se tu kaj zamerit
se baš nikog to ne tiče

ja sem tu kak sam svoj cirkus
imperator šatoraš

pođi zmenom dete zjutri
u daleki onaj šaš

^ POJDI ZMENOM DETE ZJUTRI
/Stanislav Habjan/

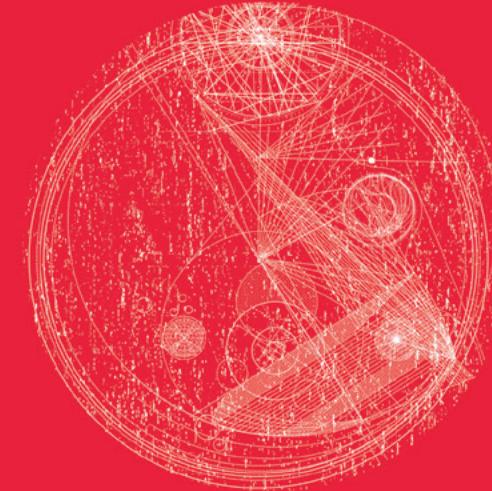
Ali kakva! Kiša kiša!
Nogometni trening prekinula kiša.
San!...
Zelenilom – siena, aviončić lak.
mladi Pasternak.
Pravetnilom pjesnik,
o sestri svojoj – svome žiznu –
Jučer je od Majakovskog deset puta čuo više
nego sto je ikad od ikog očekivao.
Čitavu noć ispočetka sretan
pjesmu svoju Kiša stoput otipkivaо.
Za krilima lijepo podzemne slave
letimo kapljicu stisnuti u šaci.
I Flaker i Sever izgubili glave
pune kišom džepove –
dječaci!

Letio je perolako.

Na nebu, malo ukoso, kao poštanska marka.

A padao svakojako.

Došlo mu je sve u korist, osobito naopako.

Sad nadalje sve je bonus.

Recepata za let nema.

A ni to ni to ako je pod mus.

Da je tajna *deeply mental*, znao je i Lillienthal.

KIŠA KIŠA ^
/Stanislav Habjan/

krugovi kiše >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

^ BILJEŠKA O PISCU
/Stanislav Habjan/

KIŠA KIŠA ^
/Stanislav Habjan/

krugovi kiše >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

Letio je perolako.

Na nebu, malo ukoso, kao poštanska marka.

A padao svakojako.

Došlo mu je sve u korist, osobito naopako.

Sad nadalje sve je bonus.

Recepata za let nema.

A ni to ni to ako je pod mus.

Da je tajna *deeply mental*, znao je i Lillenthal.

^ BILJEŠKA O PISCU
/Stanislav Habjan/

A jednom kada odemo

noći kad su maglene
cipele su srebrne

unjima tko pismo nađe
od radosti protrne

zaboraviš li mora svoja
pismo slike otvara

cipelica prepune su
mreže malih ribara

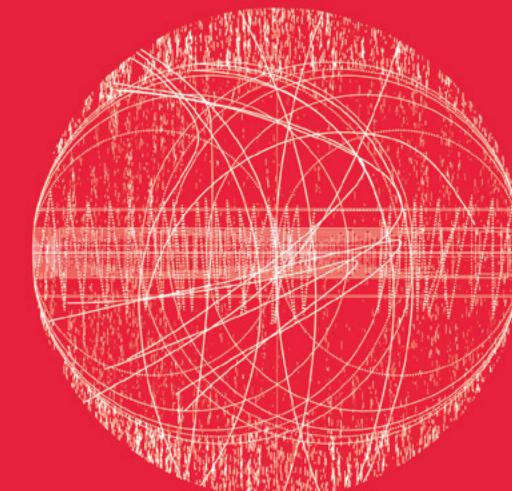
svoje dobre ljude čuvaj
ljubavni nek traje tren

daleko nek ti blizu bude
listen to your postman, man

ništa nek te ne rastužuje
ti si dijete sretnih ljeta

leti i ti kad ti poštar dođe
perom svoga djeteta

Da nas nema više

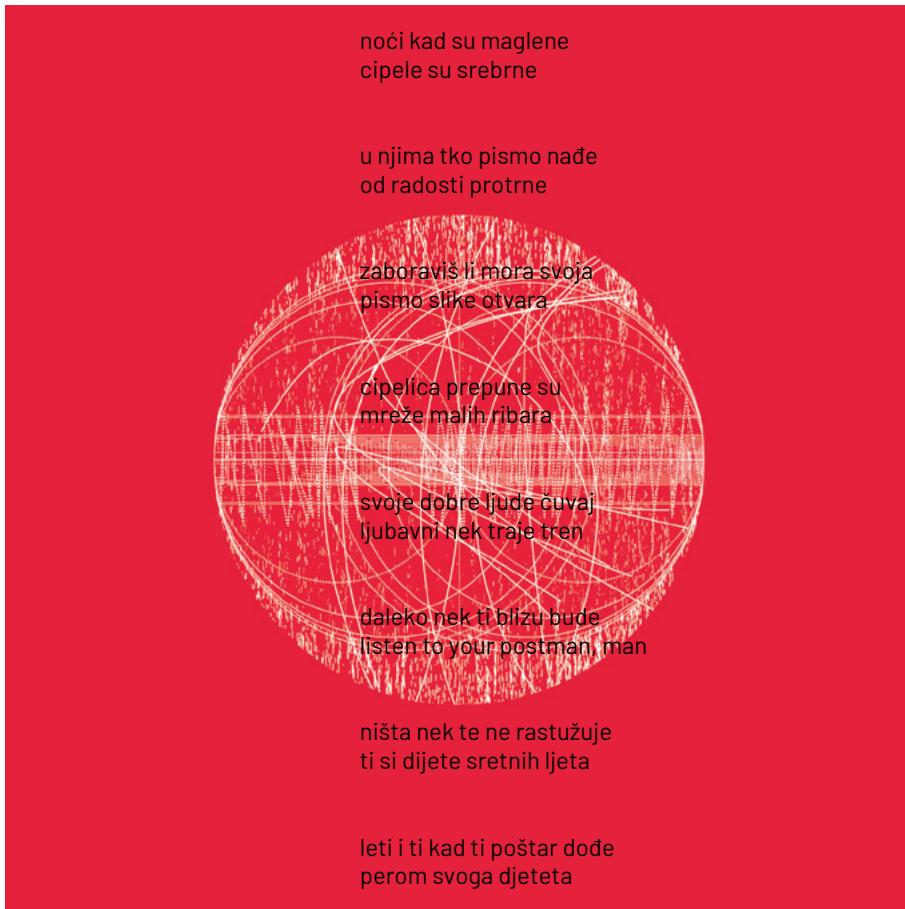
Vraćamo se isti dan

U kapljicama kiše

LISTEN TO YOUR POSTMAN, MAN ^
/Stanislav Habjan/

dialogue diagram WHY NOT? >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

^ HALA BALA MAMALA
/Stanislav Habjan/

A jednom kada odemo

Da nas nema više

Vraćamo se isti dan

U kapljicama kiše

LISTEN TO YOUR POSTMAN, MAN ^
/Stanislav Habjan/

dialogue diagram WHY NOT? >
/Bernarda Lukač & Ivana Tutek/

^ HALA BALA MAMALA
/Stanislav Habjan/

STANISLAV HABJAN, pisac i multimedijski umjetnik; koristi se tekstom, fotografijom, grafičkim dizajnom, performansom i glazbom. Autor je šest knjiga proze, dviju knjiga pjesama, nekoliko slikovnica i grafičkih mapa. Svoje izložbe koncipira kao interaktivne ambijente u kojima boravi kao kustos i domaćin, autor i lik. Kao alternativni predavač, sa svojom *Liter-art-urom*, neškolskim satom o knjigama, gostuje u gimnazijama, galerijama i knjižnicama. Od 2019. nastupa s umjetničkim kolektivom Car je gol, za koji piše scenarije i pjesme.

BERNARDA LUKAČ, mag. ing. arch. (Atelier Minerva) sudjeluje na brojnim izložbama, radionicama, publikacijama i arhitektonsko-urbanističkim projektima. Bavi se grafičkim dizajnom, a na glazbenoj sceni djeluje u sklopu *postpunk* sastava DDR.

IVANA TUTEK, izv. prof. art. dr. sc., arhitektica (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kabinet za crtanje i plastično oblikovanje), radi u nastavi, surađuje na arhitektonsko-urbanističkim projektima i znanstveno-stručnim studijama, izložbama, radionicama i publikacijama te istražuje i projektira kompozicijske dijagrame (Atelier Minerva).

STANISLAV HABJAN writer and multimedia artist, works with text, photography, graphic design, performance, and music. He is the author of six books of prose, two books of poetry, several picture books, and graphic design portfolios. He conceives his exhibitions as interactive environments where he resides as curator, host, author, and character. As a guest lecturer, he visits secondary schools, galleries, and libraries with his *Liter-art-ura*, an afterschool class about books. Since 2019, he has been performing with the artistic collective *Car je gol* (*Tzar Is Naked*), for which he writes scenarios and lyrics.

BERNARDA LUKAČ, master of architectural engineering (Atelier Minerva), she participates in exhibitions, workshops and publications, architectural and urban planning projects. Her field of interests includes graphic design. She is also active on the music scene as part of the post-punk band DDR.

IVANA TUTEK, Ph.D., architect (Faculty of Architecture, University of Zagreb, associate professor at the Freehand Drawing and Modelling Department) participates in tender projects relating to architecture and urban planning and in scientific-professional studies, exhibitions, workshops, publications, research and design of the compositional diagrams (Atelier Minerva).

VIZUALNI ESEJ | VISUAL ESSAY

←
KRUGOVI KIŠE, 2020.–2024.

*Stihovi iz pjesničkih zbirki *Košulja na cvjetove i pjesme na struju* i *Pjesma mladom umjetniku* (Petikat, 2020., 2023.).

**Imagine mmxx_cir.co.lo_dijagrami na transparentnim pločama od pleksiglasa prikazuju apstraktne kolaž vremenskog procesa arhitektonskog projekta i njegove realizacije (mjesto, vrijeme, preklapanja, posvete, emocije, meditacije, senzacije...).

←
CIRCLES OF RAIN, 2020–2024

*Verses from poetry books *Košulja na cvjetove i pjesme na struju* and *Pjesma mladom umjetniku* (Petikat, 2020, 2023).

***Imagine mmxx_cir.co.lo_diagrams* on transparent plexiglass panels show an abstract collage of the temporal process of the architectural project and its realization (place, time, overlaps, dedications, emotions, meditations sensations...).